

Recapitulare clasa a II-a	7	UNITATEA 6	51
Evaluare inițială	8	1. Felicitarea	52
UNITATEA 1	9	2. Compoziția plastică	53
1. Comunicarea prin imagini	10	3. Compoziția decorativă	54
2. Reprezentare grafică. Punctul. Linia	11	Proiect – Pernuță pentru ace	55
3. Forma ca element plastic	12	4. Arta decorativă	56
4. Despre modelaj	14	Proiect – Pepenele evantai	57
Proiect – Atelier de modelaj	15	Recapitulare. Evaluare	58
Recapitulare. Evaluare	16	UNITATEA 7	59
UNITATEA 2	17	1. Arta populară. Meșteșuguri populare	60
1. Culori primare	18	2. Arta textilelor	62
2. Culori binare. Nonculori	19	3. Forma spontană. Alte tehnici de lucru	64
3. Culori calde. Culori reci	20	Recapitulare. Evaluare	66
4. Pata de culoare	21	UNITATEA 8	67
5. Nuanțe. Tonuri	24	1. Tehnici de lucru combinate	68
6. Texturi	27	2. Compoziții plastice la diferite ocazii	69
Recapitulare. Evaluare	28	3. Prelucrarea și recondiționarea materialelor vechi	70
UNITATEA 3	29	4. Jucării și costume din materiale reciclabile	71
1. Amestecul cromatic/ acromatic	30	Proiect – Oceanul căpitanului	73
2. Efectul de transparență/ opacitate	31	Recapitulare. Evaluare	74
3. Modelaj din lut	33	UNITATEA 9	75
Recapitulare. Evaluare	34	1. Arta picturii decorative	76
UNITATEA 4	35	2. Arta sculpturii. Arhitectura	77
1. Punctul	36	3. Fotografia	79
2. Linia	37	Recapitulare. Evaluare	81
3. Tehnica origami	39	Recapitulare finală	82
4. Forme plane și spațiale	40	Evaluare finală	83
5. Quilling	41	Expoziția mea	84
Proiect – Felicitare decorată cu tehnica quilling	42	Anexa 1 – Autoevaluarea proiectelor mele	86
6. Colajul de frunze, hârtie, textile și alte materiale	43	Anexa 2 – Sugestii pentru observarea sistematică a activității elevilor	87
Recapitulare. Evaluare	44		
UNITATEA 5	45		
1. Forma spontană. Tehnici de lucru	46		
2. Forma elaborată	48		
Recapitulare. Evaluare	50		

1. Explorarea de mesaje exprimate în limbaj vizual într-o diversitate de contexte

- 1.1. Recunoașterea unor mesaje comunicate prin imagini în contexte familiare
- 1.2. Diferențierea caracteristicilor expresive ale elementelor de limbaj plastic în compoziții și în mediul înconjurător
- 1.3. Manifestarea receptivității față de mesajele exprimate prin limbaj vizual

2. Realizarea de creații funcționale și/ sau estetice folosind materiale și tehnici adecvate

- 2.1. Utilizarea în contexte variate a materialelor în funcție de proprietăți ale acestora și de tehnici de lucru adecvate
- 2.2. Realizarea de creații funcționale în diverse tehnici pe diferite suporturi (hârtie, confecții textile, ceramică, sticlă etc.)
- 2.3. Valorificarea elementelor de limbaj plastic în compoziții tematice
- 2.4. Modificarea expresiei plastice inițiale prin remodelare
- 2.5. Participarea la activități integrate adaptate nivelului de vârstă, în care se asociază elemente de exprimare vizuală, muzicală, verbală, kinestezică

Ce este manualul digital?

Manualul digital reproduce întregul conținut din versiunea tipărită, oferind elevilor posibilitatea de a interacționa cu diverse elemente de conținut. Astfel, aceștia vor putea viziona animații sau filme, rezolva exerciții interactive și naviga prin manual.

1. AMII static:

- imagini;
- informații și activități suplimentare.

2. AMII animat:

- videoclipuri cu informații și activități suplimentare;
- curiozități.

3. AMII interactiv:

- exerciții de alegere multiplă, de tip adevărat sau fals, de asociere, de completare.

2. CULORI BINARE. NONCULORI

OBSERVĂM

Pe suport umed pictează trei pete în culori primare. Apoi adaugă albastru peste pata roșie, roșu peste cea galbenă și galben peste cea albastră. Ce observi?

Fig. 1

REȚINEM

Culorile binare (secundare) (fig. 1) se obțin prin amestecul în cantități egale a două culori primare.

- Roșu + Albastru = Violet
- Roșu + Galben = Portocaliu
- Galben + Albastru = Verde

Albul și negrul nu sunt considerate culori. Ele poartă denumirea de **nonculori**.

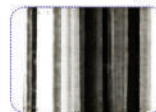

Fig. 2

DEȘCOPERIM

Cu alb colorile se pot deschide, iar cu negru se pot închide. Amestecând fizic alb cu negru în proporții diferite, pot fi obținute griuri (fig. 2).

Prin amestecul fizic al culorilor în diferite proporții, plus alb sau negru, se obțin griuri colorate (fig. 3).

Fig. 3

APLICĂM

1. Realizează un tablou folosind culori primare și culori binare. Dă-i un titlu potrivit!

TANGRAM

Tehnica Tangram, cunoscută și sub denumirea de „pătratul magic” (fig. 4), presupune împărțirea unui pătrat din hârtie sau lemn în șapte figuri geometrice, numite tanuri, și asamblarea acestora astfel încât să rezulte diverse modele figurative (bărcuțe, case, păsări, animale etc.).

Se decupează cele șapte forme de culori diferite și apoi se așază astfel încât să se obțină diferite figuri, având grijă ca piesele să se atingă fără a se suprapune.

Fig. 4

PORTOFOLIU

Realizează diferite modele figurative din pătrate magice. Fotografiază-le și adaugă-le în portofoliul tău.

Unitatea 2

1. CULORI PRIMARE

Fig. 1

OBSERVĂM

Privește imaginile din figurile 1 și 2. Care îți place cel mai mult? Ce culori sunt folosite? Ce stare îți transmit?

Fig. 2

DEȘCOPERIM

Culoarea este impresia sau senzația produsă de lumina albă asupra ochiului uman. Cum fiecare om este diferit, la fel poate fi și perceperea culorii obiectelor. Culoarea poate fi influențată de cantitatea de lumină sau de întineric ce cade pe obiectul privit.

R O G V A I V sunt culorile spectrului solar (curcubeul) (fig. 3): Roșu, Oranj, Galben, Verde, Albastru, Indigo și Violet.

Fig. 3

Fig. 4

REȚINEM

Pictura nu există fără **culoare**. Limbajul culorii este limbajul folosit de către cei care pictează. El folosește Cercul Cromatic (Rosta culorilor) (fig. 4) creat de Johannes Itten. Culorile din triunghiul central sunt culori primare, cele din triunghiurile laterale sunt culori secundare, iar în cercul exterior – culori terțiare.

Cea mai importantă categorie de culori o formează culorile primare sau **principale**.

Se numesc culori primare acele culori care nu se obțin din alte amestecuri. Ele sunt: roșu, galben și albastru (fig. 1, 2).

Fig. 5

APLICĂM

1. Dă exemple de obiecte din apropierea ta care au culori primare.
2. Desenează și colorează drapelul României. Ce culori folosești?
3. Pune o lentilă din sticlă în lumina directă a soarelui, ca în figura 5. Investighează ce obții!

Cum se folosește manualul digital?

1. Meniul superior

- **Mărire/ micșorare** – se mărește sau se micșorează fereastra, pentru o vizualizare adecvată a elementelor de interes.
- **Căutare** – pot fi efectuate căutări în manualul digital după cuvinte-cheie.
- **Cuprins** – deschide cuprinsul manualului digital.
- **Înapoi la prima pagină** – se revine la prima pagină a manualului digital.
- **Pagina anterioară** – se accesează pagina anterioară paginii curente.
- **Pagina următoare** – se accesează pagina următoare paginii curente.
- **Salt la ultima pagină** – se accesează ultima pagină a manualului digital.
- **Adnotări** – deschide o galerie de instrumente, cu funcții diferite, ce permit operații în timp real: sublinieri, adnotări, încercuiri, demarcări, mascări, evidențieri etc.
- **Indicații** – se accesează ecranul cu indicații.

2. Ajutor în utilizarea AMII interactiv:

Deschide interacțiunea dând click cu mouse-ul pe exercițiu. Pentru exercițiile de completare, utilizează mouse-ul pentru a poziționa cursorul pe spațiul în care dorești să completezi. Pentru exercițiile de alegere, urmărește cerința, apoi utilizează mouse-ul pentru alegerea variantei de răspuns, prin apăsare pe varianta pe care o consideri corectă. Apasă butonul **Verifică** pentru a vedea dacă ai ales corect. Pentru ambele tipuri de exerciții, apare pentru răspunsul corect și pentru răspunsul greșit. Pentru a relua rezolvarea exercițiului, apasă butonul **Reia/ Reîncearcă**. Poți vedea răspunsurile corecte și apăsând butonul **Arată/ Afișează soluția**.

3. Ajutor în utilizarea AMII animat:

Apasă pe butonul pentru a deschide aplicația. Butonul **Play** este localizat pe bara de jos a ferestrei, alături de **Volum** și opțiunea de afișare completă pe ecran. Pentru a opri temporar aplicația, apasă butonul de **Pauză**, de pe bara de jos a ferestrei. Pentru a ieși din aplicație, apasă pe butonul din colțul din dreapta sus al ferestrei.

4. Ajutor în utilizarea AMII static:

Apasă pe butonul Imaginea se va deschide mărită. Apasă pe butonul din colțul din dreapta sus, pentru a închide aplicația.

Recapitulare clasa a II-a

NE AMINTIM

Să ne amintim câteva tehnici de lucru învățate în cadrul orelor de Arte vizuale și abilități practice:

- desen liber
- pictură cu acuarele, tempera, guașe, acrilice
- modelaj
- origami, tangram
- țesut cu benzi de hârtie/ fire
- decupare, lipire și colaj din diferite materiale
- cusut, croit
- decorare bijuterii/ figurine

1. Sesizarea semnificațiilor mesajelor vizuale simple (desen, pictură, modelaj, colaj, desen animat)

A) Răspunsuri la întrebări simple/ discuții:

- Ce materiale ai utilizat la pictură?
- Participarea la discuții privind desenele animate urmărite.
- Povestește un eveniment din vacanță prin desen, pictură, modelaj din plastilină sau realizează un colaj din materialele pe care le ai la îndemână.
- Realizează un anunț (desen și text) pentru transmiterea unui mesaj la intrarea în clasă.

B) Caracteristici/ proprietăți ale materialelor de lucru:

- selectare de materiale de lucru în funcție de scopul activității
- realizarea inventarului de materiale și necesarul pentru perioada următoare
- instrucțiuni pentru utilizarea uneltelor pentru activități viitoare

C) Identifică elementele care s-au folosit în desene/ picturi/ sculpturi.

2. Realizează corespondența:

1. lucrări din hârtie

2. materiale pentru modelaj

3. materiale pentru sculptură

4. materiale pentru pictură

1 – B

2 –

3 –

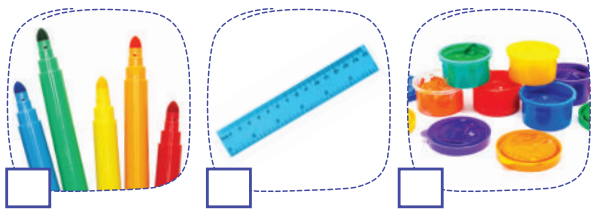
4 –

Evaluare inițială

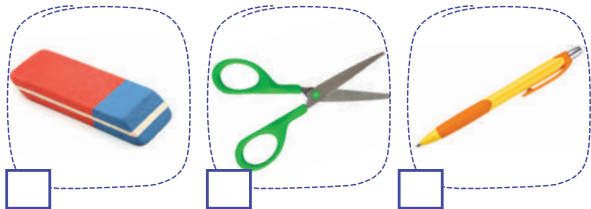
NE AMINTIM

1. Marchează materialele folosite în clasa a II-a pentru:

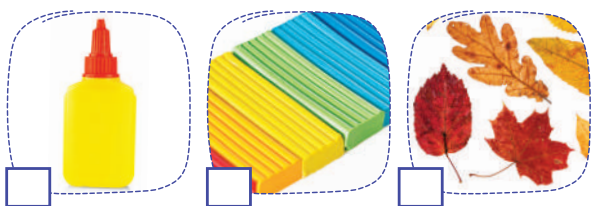
• desen

• pictură

• abilități practice

2. Stabilește corespondența între cifrele scrise în dreptul tehnicii de lucru și literele din dreptul imaginilor.

1. tăiere

2. decupare după contur

3. lipire

4. mototolire-lipire

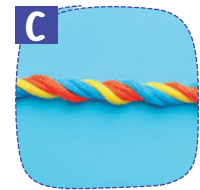
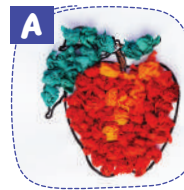
6. rupere

5. răsucire

8. împletire

7. modelare

9. origami

3. Folosind materiale și tehnici de lucru la alegere, realizează o planșă sau un desen cu tema *Acum e toamnă, da!*

UNITATEA 1

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

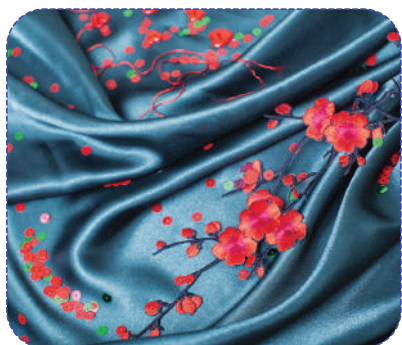

Fig. 4

OBSERVĂM

Privește pozele de mai jos. Ce mesaj transmit?

REȚINEM

Cu cei din jurul nostru putem comunica:

- **oral:** vorbind sau făcând diferite semne, gesturi pentru a ne înțelege
- **scris:** folosind alfabetul limbii respective
- **vizual:** prin desen, grafică, pictură, sculptură sau arte decorative.

DEȘCOPERIM

Arta este activitatea omului care are drept scop cunoașterea și producerea unor valori estetice și care folosește mijloace de exprimare cu caracter specific.

Un exemplu întâlnit în jurul nostru este **arta decorativă**, care se ocupă de împodobirea (decorarea) obiectelor pe care le folosim (case, mobilier, ceramică, costume, bijuterii etc.).

Arta decorativă se definește prin:

- piese de mobilier (fig. 1)
- obiecte din ceramică și sticlă (fig. 2)
- obiecte din metal (medalii, bijuterii, obiecte de uz casnic etc.) (fig. 3)
- textile (fig. 4).

APLICĂM

1. Găsește în clasa ta obiecte care se încadrează la artă decorativă.

Ex.: tablou, perdele etc.

2. REPREZENTARE GRAFICĂ. PUNCTUL. LINIA

OBSERVĂM

Privește imaginile din figurile 1-5 și spune ce instrumente crezi că s-au folosit în realizarea lor.

REȚINEM

Reprezentarea grafică a unui obiect – desenul – se realizează, în general, prin: **linii**, **puncte**, **pete**, **simboluri** etc.

Instrumentele cu care se realizează un desen sunt:

- creion (creioane colorate, ceracolor) (fig. 1, 2)
- cărbune (fig. 3)
- cariocă (fig. 4)
- pix cu gel
- penițe pentru tuș și cerneală etc. (fig. 5).

Desenul poate fi **monocrom** (realizat într-o singură culoare) sau **colorat**.

DEȘCOPERIM

Ca elemente de limbaj plastic folosim: **punctul**, **linia** și **forma**.

Punctul este urma lăsată de un obiect pe o suprafață (foaie).

Expresivitatea punctului este dată de mărimea, culoarea și poziția lui într-o lucrare.

Linia este obținută printr-un punct în mișcare, în diferite direcții.

Expresivitatea liniei se obține în funcție de lungime, grosime, poziție, culoare.

APLICĂM

1. Foaia va fi împărțită în două cadrane, în urma stabilirii unei teme la alegere. Pe fiecare cadran va fi realizat același desen, dar folosind câte un element de limbaj plastic diferit pe care l-ai învățat. Poți folosi instrumente diverse.

Ex.: creion, pix etc.

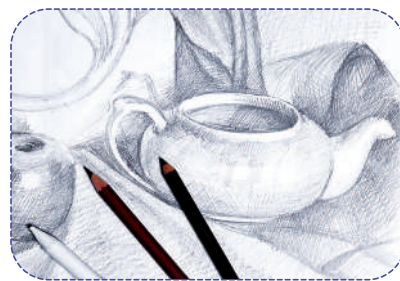

Fig. 1

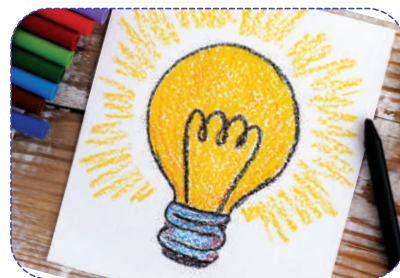

Fig. 2

Fig. 3

Fig. 4

Fig. 5

ȘFATURI

- Desenul nu înseamnă să copiezi identic un motiv din realitate sau un alt desen.
- Lasă-ți imaginația să pună stăpânire pe lucrarea ta și concentrează-te pe aspectul final al lucrării.
- Identifică elementele principale din desenul original și pune-le pe hârtie, într-un mod personalizat.
- Este important să-ți găsești un stil propriu, care să îți caracterizeze desenele.
- Nu fi supărat dacă desenul nu iese așa cum ți-ai propus după primul contur. Ai răbdare și, în timp, capătă cât mai multă experiență, iar desenul tău se va îmbunătăți.

OBSERVĂM

Privește imaginile din figurile 1-3.
Ce crezi că au ele în comun?

REȚINEM

Orice obiect din natură are o **formă**: munții, apele, copacii, rocile, casele (blocurile) (fig. 1, 2), animalele, omul etc.

Lucrurile se deosebesc între ele prin diverse **forme** (fig. 3).

Însemnarea pe o suprafață a formei sau a desenului unui obiect se numește **trasare**.

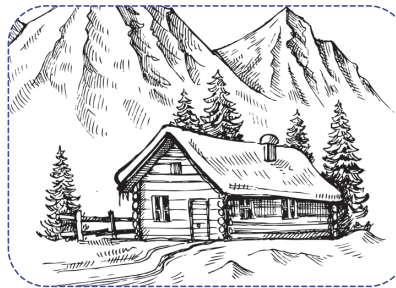

Fig. 1

Fig. 2

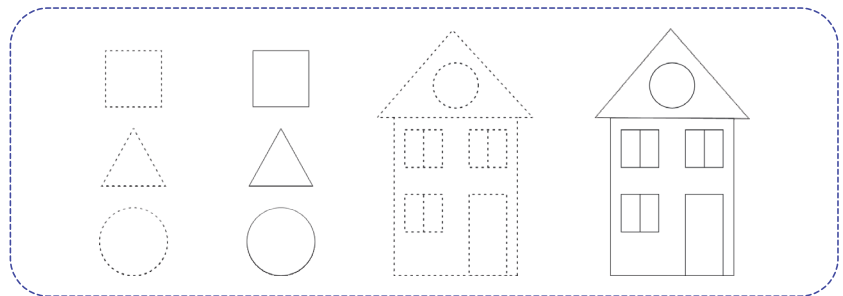

Fig. 3

APLICĂM

1. Enumeră patru figuri geometrice studiate la matematică și explorarea mediului. *Ex.: pătrat etc.*
2. Ce elemente de limbaj plastic s-au folosit în figurile 2 și 3 de mai sus? *Ex.: punctul etc.*
3. Cu un creion ascuțit, trasează pe o foaie de hârtie o linie continuă, plecând de la un punct ales. Fără să ridici creionul de pe foaie, vei trasa spre stânga, spre dreapta, în jos, în sus, apoi spre fiecare colț al foii, de mai multe ori, liniile putând fi și suprapuse. Discută apoi în clasă ce ai obținut! *Ex.: vezi figura 3.*

APLICĂM

- Realizează prin trasare trei figuri geometrice de diferite mărimi. *Ex.: vezi figura 3.*
- Folosind doar figuri geometrice cunoscute, realizează etapele unui desen asemănător cu cel din figura 4. Explică modul de realizare și ce reprezintă.

CUM SĂ DEȘENEZI UN URȘULEȚ

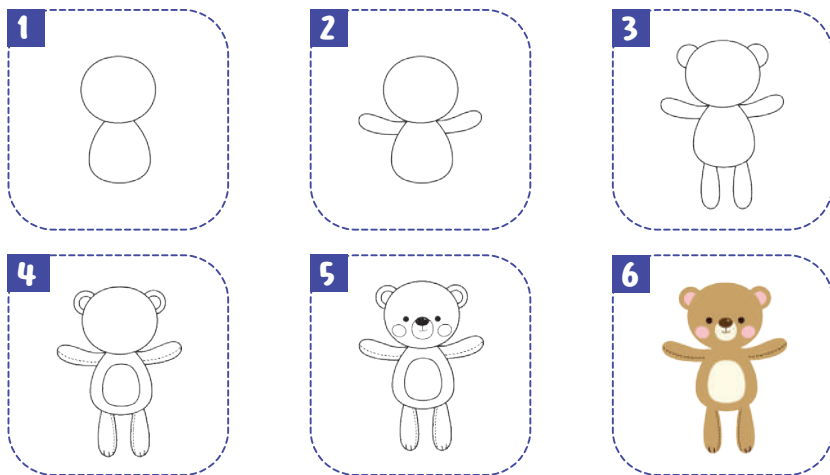

Fig. 4

REȚINEM

Hașurarea se referă la aplicarea unei serii de puncte și linii în interiorul sau în exteriorul unei forme desenate (fig. 5, 6), cu scopul de a reda forme, contururi, umbre etc.

- Privește ilustrațiile de mai jos și desenează cât mai fidel folosind hașurarea.

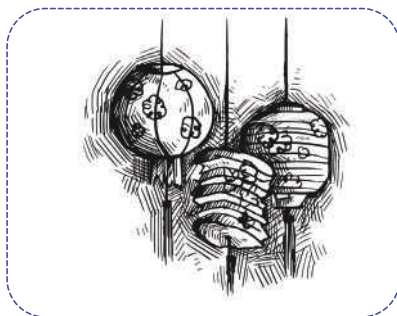

Fig. 5

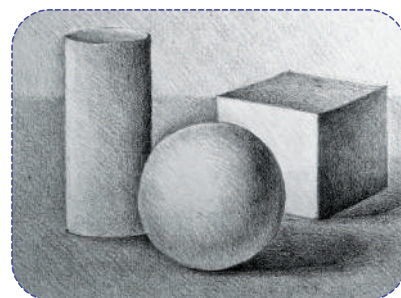

Fig. 6

PORTOFOLIU

- Realizează pentru portofoliu un desen în creion, cu titlul *Casa bunicilor de la țară*, și altul, în culori, cu titlul *Coș cu fructe de toamnă*.

Folosește punctul, linia, hașura și forma.

- Alege un obiect din natură sau din universul imediat apropiat și identifică-i forma sau formele componente. Desenează-le.

Ex.: Te poți ajuta de figura 3 de la pagina 12.

ȘFATURI

● Activitatea de modelaj te ajută să identifici materialele de lucru, să le cunoști proprietățile, să utilizezi instrumentele potrivite, în funcție de scopul urmărit.

● Pentru modelaj se folosesc tehnici diferite precum:

- amestecul/ frământarea de materiale
- modelarea/ realizarea diverselor forme
- rularea/ turtirea
- turnarea în matrițe (ceară, ipsos etc.)
- asamblarea diferitelor părți componente
- colorarea/ pictarea/ lăcuirea produselor.
- Modelajul favorizează dezvoltarea imaginației, a creativității, a îndemânării și educă gustul artistic și simțul culorii.

OBSERVĂM

Privește imaginea din figura 2. Din ce material crezi că sunt confecționate vasele?

Ai văzut vreodată cum sunt realizate aceste vase?

Ai folosi astfel de vase acasă?

REȚINEM

Modelajul este o formă a artei plastice, prin care se reproduc obiecte.

Cele mai practicate tipuri de modelaj sunt:

- din plastilină (fig. 1)
- în lut (fig. 2)
- în ceară (fig. 3)
- din hârtie (fig. 4)
- din ipsos.

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

Fig. 4

APLICĂM

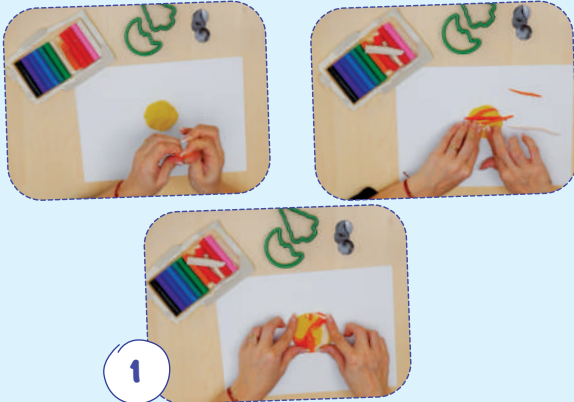
1. Realizează un modelaj din plastilină cu tema *Bogățiile toamnei*.

PROIECT - ATELIER DE MODELAJ

Materiale necesare:

- plastilină
- forme pentru plastilină
- magneți

Etape de realizare:

1

Pregătirea plastilinei

a. alege culoarea potrivită.

Ai mai multe posibilități:

- să folosești o culoare de plastilină
 - să mixezi două culori de plastilină până când obții o nouă culoare
 - să obții un degradé cu două sau mai multe culori
- b. modelează o biluță perfectă, pe care să nu se mai vadă linii
- c. întinde plastilina cu mâna

Cum obții un degradé din plastilină

- rupe o bucată din plastilina pe care o vrei și întinde-o cu mâna
- din celelalte culori modelează fire cât mai subțiri pe care le așezi pe o față a plastilinei întinse deja
- după ce ai adăugat culorile dorite, strânge plastilina într-o biluță având grijă ca în exteriorul biluței să fie partea pe care ai pus celelalte culori
- modelează biluța până când nu se mai văd linii
- întinde plastilina până când consideri că a ajuns la mărimea potrivită

2

Decuparea plastilinei

După ce ai stabilit care este culoarea:

- decupează cu forma aleasă bucata de plastilină
- strânge surplusul de plastilină din exteriorul formei și finisează marginile figurinei decupate

3

Decorarea lucrării

Decorarea figurinelor din plastilină este măsura îndemânării, imaginației și creativității.

Pentru a da utilitate lucrării, poți:

- fie să îi atașezi un magnet,
- fie să îi faci o gaură, astfel încât, după uscare, să poată fi atașat un șnur.

1. Completează spațiile libere cu termenii potriviți.

- Cu cei din jurul nostru putem comunica, în afară de limbaj, și prin *imagini*.
- Într-un desen, hașurarea presupune ... de linii în diferite
- Modelajul se poate realiza în: hârtie, ..., lut, ... sau

2. Stabilește valoarea de adevărat (A) sau fals (F) a următoarelor enunțuri:

- Prin activitatea de modelaj se pot realiza și obiecte utile. (A)
- Pentru modelaj se utilizează doar plastilina. (___)
- Oamenii pot comunica prin arte. (___)

3. Dezleagă rebusul și vei afla, pe verticala A-B, cum se mai numesc modalitățile de lucru în arte.

1.	P	E	N	I	T	E
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						

A
B

1. Se folosesc pentru desenul în tuș.
2. Prelucrarea lutului.
3. A acoperi cu linii (cu creionul sau culori) un desen.
4. Desen realizat într-o singură culoare.
5. Pot fi și geometrice.
6. Cel mai mic element de limbaj plastic.
7. O folosim în arte împreună cu punctul.

1. Răspunde la următoarele întrebări:

- Prin ce feluri de limbaj putem comunica?
- Din ce categorie de artă fac parte piesele de mobilier?
- Care sunt principalele instrumente de lucru cu care putem realiza un desen?

2. Privește cu atenție imaginile alăturate și precizează, pentru fiecare în parte, tehnica de lucru folosită.

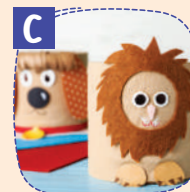

3. Realizează corespondența:

1. modelaj din hârtie

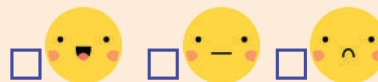
2. modelaj în ceară

3. modelaj din ipsos

- 1 -
- 2 -
- 3 -

La sfârșitul acestei unități, mă simt:

UNITATEA 2

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 4

Fig. 5

OBSERVĂM

Privește imaginile din figurile 1 și 2. Care îți place cel mai mult? Ce culori sunt folosite? Ce stare îți transmit?

DEȘCOPERIM

Culoarea este impresia sau senzația produsă de lumina albă asupra ochiului uman. Cum fiecare om este diferit, la fel poate fi și perceperea culorii obiectelor. Culoarea poate fi influențată de cantitatea de lumină sau de întuneric ce cade pe obiectul privit.

R O G V A I V sunt culorile spectrului solar (curcubeul) (fig. 3): Roșu, Oranj, Galben, Verde, Albastru, Indigo și Violet.

Fig. 3

REȚINEM

Pictura nu există fără **culoare**. Limbajul culorii este limbajul folosit de către cei care pictează. Ei folosesc Cercul Cromatic (Roata culorilor) (fig. 4) creat de Johannes Itten. Culorile din triunghiul central sunt culori primare, cele din triunghiurile laterale sunt culori secundare, iar în cercul exterior – culori terțiare.

Cea mai importantă categorie de culori o formează culorile **primare** sau **principale**.

Se numesc culori primare acele culori care nu se obțin din alte amestecuri. Ele sunt: roșu, galben și albastru. (fig. 1, 2)

APLICĂM

1. Dă exemple de obiecte din apropierea ta care au culori primare.
2. Desenează și colorează drapelul României. Ce culori folosești?
3. Pune o lentilă din sticlă în lumina directă a soarelui, ca în figura 5. **Investighează** ce obții!

2. CULORI BINARE. NONCULORI

OBSERVĂM

Pe suport umed pictează trei pete în culori primare. Apoi adaugă albastru peste pata roșie, roșu peste cea galbenă și galben peste cea albastră. Ce observi?

REȚINEM

Culorile binare (secundare) (fig. 1) se obțin prin amestecul în cantități egale a două culori primare.

Roșu + Albastru = Violet

Roșu + Galben = Portocaliu

Galben + Albastru = Verde

Albul și negrul nu sunt considerate culori. Ele poartă denumirea de **nonculori**.

Fig. 1

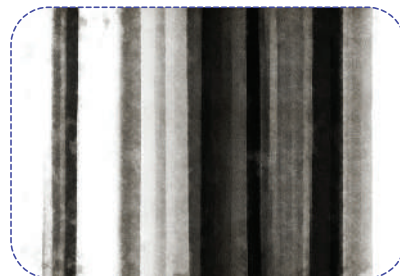

Fig. 2

DEȘCOPERIM

Cu alb culorile se pot deschide, iar cu negru se pot închide. Amestecând fizic alb cu negru în proporții diferite, pot fi obținute **griuri valorice**. (fig. 2)

Prin amestecul fizic al culorilor în diferite proporții cu alb se obțin **griuri colorate**. (fig. 3)

Fig. 3

APLICĂM

1. Realizează un tablou folosind culori primare și culori binare. Dă-i un titlu potrivit!

TANGRAM

Tehnica Tangram, cunoscută și sub denumirea de „pătratul magic” (fig. 4), presupune împărțirea unui pătrat din hârtie sau lemn în șapte figuri geometrice, numite tanuri, și asamblarea acestora astfel încât să rezulte diverse modele figurative (bărcuțe, case, păsări, animale etc.).

Se decupează cele șapte forme de culori diferite și apoi se așază astfel încât să se obțină diferite figuri, având grijă ca piesele să se atingă fără a se suprapune.

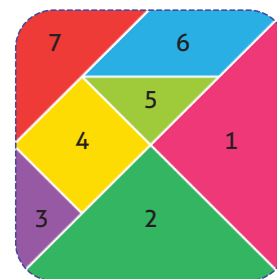

Fig. 4

PORTOFOLIUL

Realizează diferite modele figurative din pătrate magice. Fotografiază-le și adaugă-le în portofoliul tău.

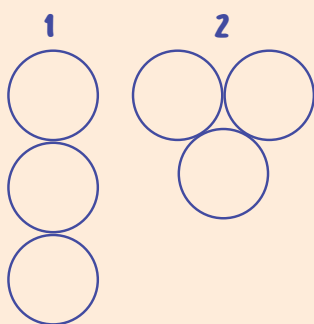
PORTOFOLIU

Realizează o ramă pentru expoziția clasei.

Materiale necesare:

- CD-uri uzate (trei bucăți)
- un dreptunghi din carton tare
- lipici
- decupaje rotunde din lucrări de la pictură (sau poze) cu diametrul mai mic cu 5 mm decât cel al CD-ului.

Pe fața mată a CD-urilor vei aplica prin lipire cartonul dreptunghiular sau cel rotund, în funcție de așezarea celor trei CD-uri (poziția 1 sau poziția 2), peste care vei trece banda adezivă.

Pe fața lucioasă lipește pozele/ imaginile decupate rotund, astfel încât să se vadă și un pic din CD-urile de dedesubt.

OBSERVĂM

Privește tablourile din figurile 2 și 4. Ce culori au fost folosite? Ce senzație îți transmit culorile din tablouri?

REȚINEM

Culorile calde și culorile reci se diferențiază în funcție de senzația calorică pe care o produc atunci când le privim.

Culorile calde produc senzația de caldură, soare, foc. Ele sunt: roșu, oranj, galben. (fig. 1, 2)

Culorile reci dau senzația de frig, rece, răcoare. Ele sunt: violet, albastru, verde. (fig. 3, 4)

Fig. 1

Fig. 2

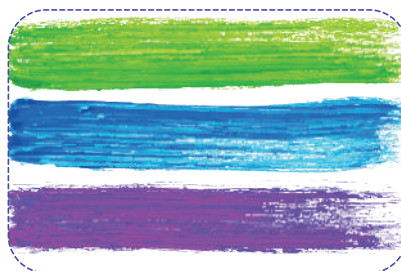

Fig. 3

Fig. 4

APLICĂM

1. Acoperă suprafața de lucru cu o culoare rece întinsă uniform și las-o să se usuce. Suprapune grafic elemente inspirate din natură în culori calde.

- Ce obții?
- Ce observi?

2. Realizează o pictură prin care să comunicai bucuria întâlnirii cu prietenii pe o plajă, folosind culorile calde.

3. Realizează o lucrare folosind doar culori reci. Dă-i un titlu potrivit!

OBSERVĂM

Privește imaginea din figura alăturată (fig. 1) și descrie-o cu termenii învățați la ora de Arte vizuale și abilități practice.

REȚINEM

Orice urmă de culoare, așezată pe un suport, indiferent în ce mod, se numește **pătă de culoare**. Ea se obține prin aplicarea culorii cu pensula (fig. 2), prin stropire (fig. 3), prin apăsare ori presare (fig. 4) sau prin fuzionare (fig. 5).

Pata de culoare poate fi realizată pe suprafață uscată sau umedă. Prin cele două procedee se obțin diferite expresivități plastice.

Pe suport uscat contururile sunt precise și ia naștere pata plată (decorativă). Pe suport umed contururile fuzionează și pata are un aspect difuz, luând naștere pata picturală sau vibrată.

Pata de culoare este element de limbaj plastic.

Fig. 1 Ioana Alexandrescu

JOC - PATA DE CULOARE

Alege una dintre variantele de mai jos și realizează o lucrare din pete de culoare.

A) Realizează un fond colorat prin pata plată, lasă să se usuce și apoi suprapune grafic elemente inspirate din natură.

B) Realizează un fond colorat prin pata picturală (culoare caldă sau rece), apoi suprapune grafic elemente geometrice sau elemente inspirate din natură.

C) Realizează o compoziție plastică în care să utilizezi pata de culoare obținută prin diferite procedee.

Fig. 2

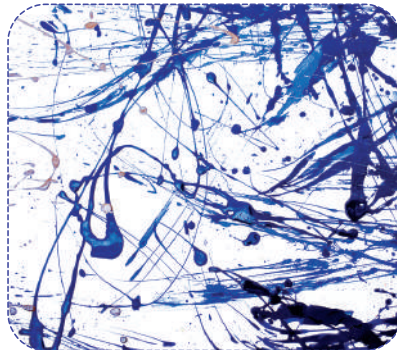

Fig. 3

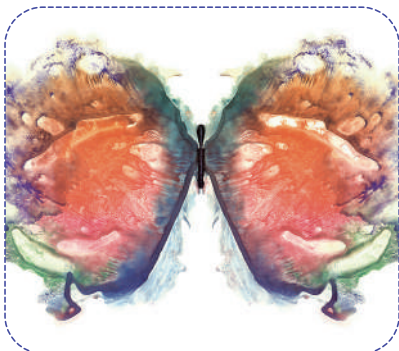

Fig. 4

Fig. 5

ȘTIAȚI CĂ...

- Dacă privești o „paletă” de culori, observi culori primare și binare într-o ordine alternativă.

- Există oameni care suferă de daltonism – o tulburare a vederii cromatice, constând în incapacitatea de a deosebi unele culori (mai ales roșu și verde), care sunt văzute ca negru sau gri.

- Când este însoțită de puii săi, vulpea ține coada ridicată, aceștia urmând-o după pata albă din vârful cozii.

- Cercetătorii au aflat că albinele disting doar culorile albastru, galben și violet.

Pata de culoare este de mai multe feluri:

- **spontană** (obținută prin cădere, stropire, scurgere, presare, fuzionare etc.). (fig. 6)
- **dirijată** (obținută cu pensula ori prin dirijarea jetului de aer), dând un sens mișcării petei. (fig. 7)
- **elaborată** (obținută cu pensula sau cu alte instrumente de lucru, dar urmărind realizarea unei anumite forme). (fig. 8, 9)

Fig. 6

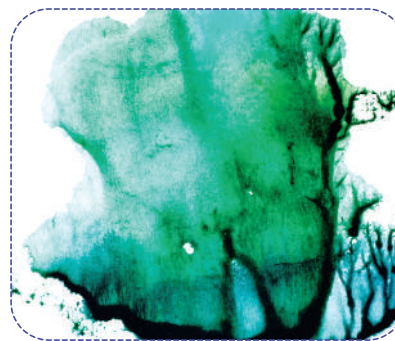

Fig. 7

Fig. 8

Fig. 9

APLICĂM

1. Folosește pata de culoare spontană obținută prin presare și realizează un fluture sau o omidă. *Ex.: vezi figura 6.*
2. Realizează același tablou pe două suprafețe de lucru diferite (hârtie uscată, hârtie umedă). Folosește creion, gumă de șters, acuarele, pensulă. Ce observi? Care dintre cele două tablouri este mai apropiat de ceea ce ți-ai propus să crezi? De ce?

DEȘCOPERIM

Tipuri de vopsele în pictură:

În ulei – culorile de ulei sunt vopsele cu uscare lentă (fig. 10).

Acuarelă – se bazează pe transparență, ceea ce conferă lucrărilor în acuarelă luminozitate și delicatețe. Uscarea imediată necesită o execuție rapidă.

Tempera – este una dintre cele mai vechi metode de pictură și cea mai utilizată în iconografie. Picturile sunt rezistente la umiditate și la schimbările de temperatură (fig. 11).

Aplicată într-un strat subțire de culoare, tempera este transparentă, precum acuarela, dar aplicată în straturi mai groase de culoare, aceasta devine opacă, precum guașa.

Guașă – este o varietate de tempera, dar spre deosebire de aceasta, își păstrează calitățile după uscare. Când este folosită ca pastă, are un aspect lucios.

Este o tehnică ieftină de pictură, care folosește apa ca diluant, lucru care o face să se spele foarte ușor (fig. 12).

Vopselele acrilice – folosite pentru prima dată în anii '50, sunt acum considerate a fi unele dintre cele mai importante inovații pentru artiști (fig. 13). Culorile conțin acrilic lângă pigmenti și apă și sunt folosite și la vărut.

Se poate picta cu acrilice pe aproape orice tip de suprafață (hârtie groasă, lemn, sticlă, lut, piatră).

Fig. 10 Claude Monet
„Camille Monet în grădină”

Fig. 11 Duccio di Buoninsegna
„Fecioara cu pruncul” (detaliu)

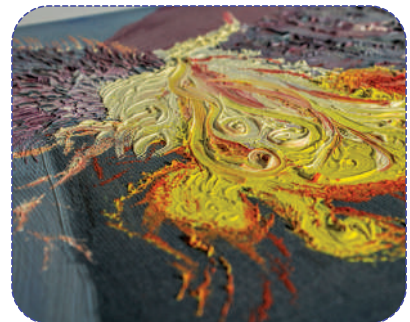

Fig. 12
Ioana Alexandrescu

APLICĂM

1. Alege varianta corectă.

A. Culorile de ulei:

- a) au uscare lentă
- b) au uscare rapidă
- c) se diluează în apă

B. Guașa este:

- a) opacă
- b) se usucă rapid
- c) transparentă

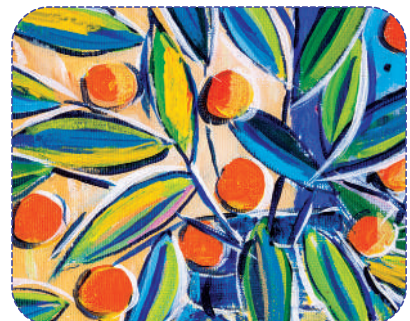

Fig. 13

SFATURI

- Pentru a realiza picturi interesante și atrăgătoare, trebuie să folosești diferite nuanțe.
- Natura ne oferă, prin elementele din jur, multe posibilități de folosire a culorii.
- Orice culoare creează armonie, dacă este corect folosită (cantitativ și calitativ).
- Utilizează „paleta de culori” pentru a obține nuanțe diferite.
- Comentarea unei lucrări de artă se referă la analiza ei din punct de vedere plastic:
 1. autor
 2. denumirea lucrării
 3. elemente de limbaj plastic utilizate, adică modalități specifice de exprimare plastică raportate la:
 - tipuri de linii (drepte, curbe, orizontale, verticale, oblice, groase, subțiri, de contur, de expresie etc.)

OBSERVĂM

Folosește Roata culorilor și fă amestecuri de culori vecine, în cantități inegale. Ce crezi că obții?

Combină alb cu puțin roșu, apoi combină roșu cu puțin negru. Compară cele două rezultate.

REȚINEM

Nuanțele sunt culori rezultate din amestecul a două culori vecine (una primară și una secundară) din spectru (ROGVAIV).

Astfel:

- amestecând ROȘU cu din ce în ce mai mult GALBEN, se obțin nuanțe de roșu spre oranj (fig. 1), până la GALBEN. Și invers, de la GALBEN amestecat cu roșu, trecând prin oranj, se ajunge la ROȘU;

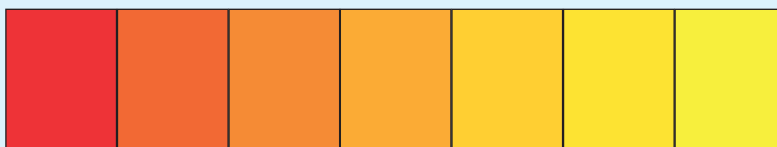

Fig. 1

- amestecând GALBEN cu din ce în ce mai mult ALBASTRU, se obțin nuanțe de galben spre verde (fig. 2), până la VERDE;

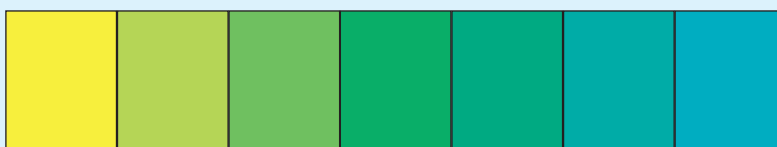

Fig. 2

- amestecând ROȘU cu din ce în ce mai mult ALBASTRU, se obțin nuanțe de roșu spre VIOLET (fig. 3) și nuanțe de albastru spre VIOLET.

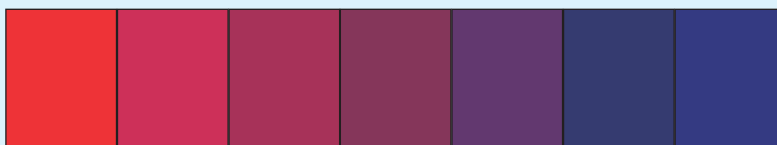

Fig. 3

REȚINEM

Tonurile sunt rezultatul amestecului unei culori cu o nonculoare (alb, negru și gri) (fig. 4).

Prin amestecul fizic cu alb, culorile se deschid.

Prin amestecul fizic cu negru, culorile se închid.

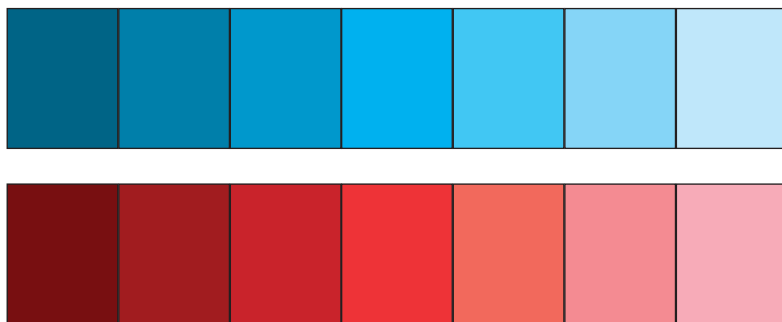

Fig. 4

DEȘCOPERIM

Se pot crea efectele de volum și de clar-obscur în pictură prin folosirea nuanțelor. Prin adăugarea de alb se face trecerea spre lumină, iar cu negru spre întuneric.

APLICĂM

1. Realizează pe foaia de lucru, după modelul din manual, nuanțe:

- de galben spre verde (fig. 5) și albastru spre verde;
- de roșu spre violet (fig. 6) și de albastru spre violet.

2. Identifică tonurile și nuanțele din tabloul alăturat (fig. 7).

3. Desenează un coș cu fructe. Creează efectul de clar-obscur pentru fructele din coș.

4. Realizează o lucrare în care să folosești tonuri de verde închis (verde + negru în cantități progresive).

SFATURI

- **pete de culoare** (vibrate, plate, mixte)
- **tușe** – urme lăuate de pensulă (spontane, vibrante, oblice)
- **forma plastică** (sugestivă, spontană, plană, echilibrată, simetrică, asimetrică etc.).

Fig. 5

Fig. 6

Fig. 7

ȘTIATI CĂ...

- În Franța secolului al X-lea, ușile trădătorilor și ale criminalilor erau pictate în galben.
- Zăpada este albă deoarece moleculele sale reflectă toate culorile luminii solare. Nu absoarbe selectiv nicio culoare.
- Oamenii preistorici reușeau să obțină negrul din cenușa focului.
- Albastrul puternic, aprins - numit și ultramarin - a fost cea mai scumpă culoare folosită în pictură. Pigmentul era obținut din piatra semiprețioasă numită lapis lazuli.
- În 1841 s-au inventat tuburile metalice pliabile pentru vopsele, ceea ce a permis artiștilor să lucreze în aer liber și nu doar în atelier.

JOC - CUBUL

Pe fiecare din cele șase fețe ale unui cub este scrisă câte o cerință din cele de mai jos. După formarea a șase echipe, prin rostogolirea cubului, fiecare dintre ele primește una dintre sarcini și materialele necesare rezolvării. Se fixează timpul de lucru, după care se prezintă, pe rând, răspunsurile fiecărei echipe.

Copiii analizează și comentează împreună cu învățătorul fiecare răspuns, apoi comentează eventualele greșeli și stabilesc răspunsul corect.

1. Descrie cum se obțin culorile binare.

2. Compară lucrările reprezentate în figura 1 și figura 2.

3. Asociază anotimpurile și culorile în funcție de cum se potrivesc cel mai bine.

4. Analizează efectul de transparență realizat prin suprapunerea de tonuri, în figura 3.

5. Aplică, în trei figuri geometrice, culori calde.

6. Argumentează de ce violetul și verdele nu sunt cele mai reci culori.

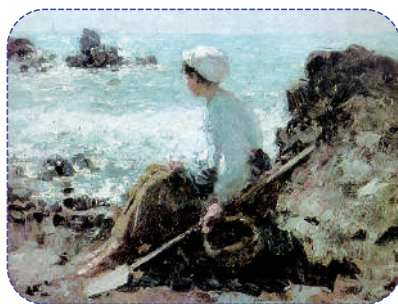

Fig. 1 Nicolae Grigorescu
„Pescăriță la Granville”

Fig. 2 Ștefan Luchian
„Maci”

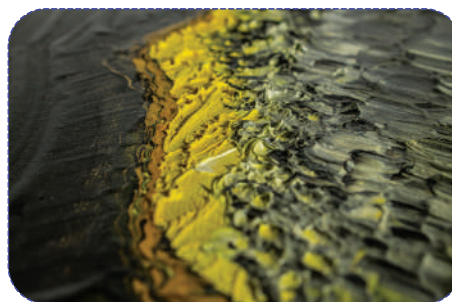

Fig. 3
Ioana Alexandrescu

OBSERVĂM

Privește cu atenție figurile 1, 2 și 3 și gândește-te cum ai putea să descrii obiectele reprezentate, în funcție de cum se simt la atingere.

REȚINEM

Aspectul unui material, împreună cu caracteristicile sale, se numește **textură**.

Ea este legată de senzația pe care o avem atunci când atingem o suprafață, sau pe care ne-o imaginăm atunci când privim o operă de artă. Se mai numește textură și calitatea tușei de culoare.

Textura în artă este suprafața materialului pe care îl folosește artistul în realizarea unei lucrări. De exemplu, în pictură este pânza, în sculptură marmura sau lemnul etc.

DEȘCOPERIM

Textura mai este folosită la realizarea mozaicului și a vitraliului.

Mozaicul (fig. 4) este o tehnică a artei decorative, prin care se creează imagini prin asamblarea unor piese mici de sticlă colorată, piatră, gresie sau alte materiale. Piesele au de obicei formă cubică.

Vitraliul (fig. 5), considerat derivat din tehnica mozaicului, este o compoziție decorativă formată din bucățele de sticlă colorată dispuse simetric sau asimetric, legate între ele prin rețele de plumb și prinse prin tije de metal de cadrul ferestrelor sau al ușilor.

APLICĂM

1. Desenează câte un cerc pe trei foi de desen separate. În primul cerc lipește ață tăiată mărunț, în al doilea cerc pietricele, iar în al treilea hârtie ruptă în bucățele cât mai mici. Trece cu mâna peste fiecare cerc, ce simți? Ordonează-le de la cel mai aspru la cel mai neted.

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

Fig. 4

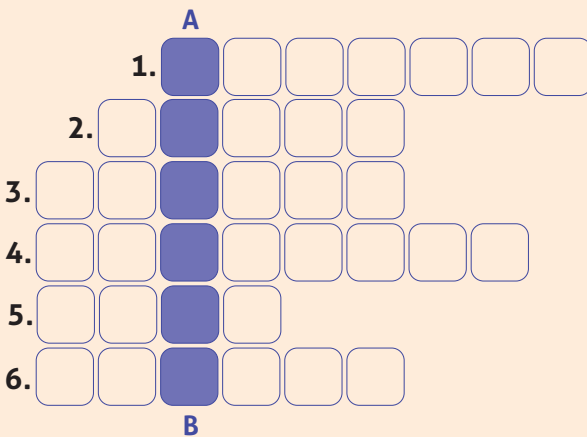

Fig. 5

1. Realizează o lucrare folosind culori calde. Dă-i un titlu potrivit!
2. Care este diferența dintre pata spontană și pata elaborată?
3. Așază după texturi (de la cel mai aspru la cel mai neted) următoarele materiale: lut, lână, pietriș, grâu, scoartă de copac.
4. Completează spațiile libere cu termenii: piatra, ceramica, sticla, pânza, decorativă, sculptură.

În pictură, textura este... . Alte materiale cu funcție de textură pot fi: ..., ..., Acest termen nu se întâlnește doar în pictură, ci și în ... și artă

5. Dezleagă rebusul și vei afla pe verticala A-B unul dintre obiectele folosite de pictori.

1. Una dintre arte
2. Din ce categorie de culori fac parte roșu, galben și oranj?
3. Se disting doar în prezența luminii.
4. Le ascuțim pentru a le putea folosi la desen/scriș.
5. Urma lăsată de o culoare pe o foaie albă.
6. Se obțin prin amestecul a două culori în proporții diferite de fiecare dată.

1. Confeționează din cartoane de diferite forme (cerc, pătrat, dreptunghi etc.) jetoane cu care apoi exemplifică:

- tipuri de culori
- monocromie (tonurile închise și deschise ale unei culori)
- nuanțe
- pete de culoare
- tușe

2. Stabilește valoarea de adevărat (A) sau fals (F) a următoarelor enunțuri:

- Din roșu amestecat cu violet sau cu galben, rezultă nuanțe. (___)
- Amestecând verde și alb, obținem un gri colorat. (___)
- Tonurile sunt culorile obținute din amestecul altor culori. (___)

3. Alege varianta corectă.

A. Culorile calde sunt:

- a) oranj, roșu, verde
- b) oranj, roșu, galben
- c) roz, galben, roșu

B. Culorile reci sunt:

- a) albastru, verde, violet
- b) roșu, galben, albastru
- c) albastru, violet, oranj

- C. Cum se numește aspectul unui material împreună cu caracteristicile sale?

- a) culoare
- b) pânză
- c) textură

La sfârșitul acestei unități, mă simt:

